

כהן גדול פרק שביעי נויר

נא.

עין משפט גזר מצוה

כה א מיי פ"ז מהל'
מירות הלכה ד ופיג
מהל' טומאת מת הלכה ד
סמג עשין קפז:
כו ב ג מיי פ"ז מהל'
מירות הלכה ד ופיג
מהל' טומאת מת הלכה ה
סמג עשין קפז:
ד מיי פ"ד מהל'
טומאת מת הלכה ג:
כו ה ד מיי פ"ג מהל'
טומאת מת הלכה יג
סמג עשין קל"ח:
כה ז מיי שם הלכה ה
ופי"ו מהל' מירות
הלכה ד:

מוסף רש"י

בארון של שיש וכו'.
דשהתא אין תערוכת
קרקעיותו (נדח כו). קבר
בכסותו. לולא קרעונית,
או אפילו ערום בארון של
עץ. לולא קרעונית, או
רעל גבי רצפה של
אבנים. שפנין נמה, זה
מת שאין לו רקב. שאין
רקב עלו מטמא. מפני דבר
אחר המעורב בו (שם).
עובר ירך אמו. והרי הוא
כחמץ מלכה (זולתי נח).

פי' הרא"ש (המשך)

טמא ואף העור טמא איכא
מאן דאמר מדרבנן. ואיכא
מ"ד מדאורייתא: חזון מן
השינים והשער והצפורן.
בפי' דם הנדה מפי' טמא
משהו רביעי דומיא רצעם
משם שונבה עמו
ואין גזעו מחליף אף כל
שונבה עמו ואין גזעו
מחליף יצאו השינים שלא
נבראו עמו יצאו שער
וצפורן שאע"פ שונבה
עמו גזעו מחליף ובשעת
חבורו הכל טמא והנוגע
בהם כנוגע בבשר המת:
עמו גזעו שער העומד
ליגזו וכו' גבול היה להם
ליגזו שער מתי היה
עומד ליגזו ומיבעיא ליה
אי מטמא בשעת חבורן
למת. וי"ל דמבעיא ליה
היה גזעו וקברו עמו. ולא
הנראה דא"כ אמאי מייתי
הך מתי' דאהלות הכא.
ותפסותיה מדרבנא ב"ח
טמא דגזו וכו' שמעט
ליה דרבה בב"ח איירי
בכל בנין אפי' עומד ליגזו
ולא וקאמר דוקא גזו. ולא
גזו תביעי לך לרבה בב"ח
מיבעי ליה היכא דלא
גזו ולהכי נקט גזו דבגזו
דוקא הוה פשיטא ליה:
רקב מן העקב מהו לפי
שיש בעקבו של אדם עורי
בשר שאין בו חיות ולהכי
מיבעי ליה אם רקבותו
טמא שרוא אינו חשוב
כגוף המת כי גמירי רקב
המת (מן שלא) [מכוליה]
הא. כלומר שבא מן דבר
שמת עם המת שבשעת
מימת מת הכל יחד אבל
דאית דרך עקב לא. לפי
שמתיים הוי כבשר המת.
רקב הבא מב' מתיים טמא
ואוקמה רבא לעיל כגון
שעמור על מלא תרודו
שלא נשאר מב' כ"א מלא
תרודו ואי ס"ד הבא מן
העקב לא כלי' שאינו
טמא ויל להכא דלמא
דרך עקב קאתי' פי' להם
טמא כלך לדרך זו ותאמר
מאן טמא מן העקב בא ולא
טמא ודאי והמאהיל
עליו ונכנס למקדש או

איזהו מת שיש לו רקב. מלא תרודו רקב: מטמא כהן גדול ומזיר
מגלה עליו: **שנקבר** ערום בארון של שיש או על
גבי רצפה של אבנים. שאינה נשחקת ואין להסתפק צעפר אחר
כי אם צדק גוף של מת: **נקבר** בכסותו ואפילו בארון של שיש
או ערום בארון של עץ או על גבי
רצפה של אבנים. שנומות לישק
וליקטת מאליהן: זהו מת שאין לו רקב.
ואפילו לקח ארבע או חמש תרודין
מן רקב שלו שזדא"י יש כאן מלא
תרוד מנוקף המת טהור כדלמרינן
צ"י המפלת (גדה כו): מה תחילתו דבר
אחר נעשה לו גלגלין משמע דכהא
ליכא מאן דפליגי שאס נתערב דבר
אחר עמו בתחילתו אינו מטמא:
אמר עולא אין רקב אלא הבא
מן הבשר וכן הגידין וכן העצמות.

מכוסל לריך שיהא רוקב: **הא** מן
העצם. לחוד טמא: **הא** ליכא
גידין. ולא הוה מני' לשנויי דלכי
קאמר ומנ' הצער לחודיה טהור עד
שיהא רקב עלס וגידין צדדי צער
לא"כ לימני מן הצער ועלס טהור
ודייקין עד לדיכא גידין צדדיהו:
א"ל לבשר ועצמות בלא גידים.
ועולא שהוכיז גידים אלתריך לאפוקי
נפל שלל נקדשו אצרי גידים
וצרייתא לא מייירי צדדי אלא צולג
נגמר: **שני** מתיים שנקברו זה עם
זה נעשו גלגלין זה לזה. וצפרן המפלת
(שם כו): גרסינן כולל הספרים גלגלין
וגם צפרון (שם פ"י) גלגלים עפר הוא
שמעורב ממקום אחר לשון דבר
המתגלגל ועוד פירש צפרון גלגלין
קוטריימ' צלעו"ל דלס גמירי רקב
אלא של מת אחד ולא שיש מת אחד
מעורב בו: **מתניב** רב נתן רקב
הבא משני מתיים טמא. וקא ס"ד
דמייירי שנקברו יחד:

ונרקבו ועמרו על מלא תרודו.
אחר שאכלנו עש ולא
נשאר ככל אחד אלא חלי תרודו וכוין
שהיה כל אחד יחיד שנקברו יש להן
דין רקב ויש תמיד למה נקט ועמרו
על מלא תרודו רקב אחד שלל נשמייירי:
וי"ל דלרצותא נקטיה [דאפילו] ו
אין צנייהס אלא תרודו אחד לדיכא
השמת רקב מן העקב אפי"ה הוי
שיעור תרודו: דלקמן פשטינן מינה
צעיל דרקב דהא מן העקב מהו
דגם לפי הדיחוי שמעי' דמת דארקבי
כוליה מינה מלטרף רקב העקב

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

איזהו מת שיש לו תורה רקב נקבר ערום כו'. אכל אס נקבר
בכסותו אפי' צברון של שיש אין לו תורת רקב לפי שנסתמו שנקרבת
עמו נעשית לו תערוכות ואינו אין לנו הלכה למשה מסיני שיהא
רקב מטמא אלא רקב דהא מן המת עצמו צלה תערוכות וכן אס
נקבר צברון של עץ ואפי' ערום או
על גבי רצפה של לבנים והואיל והארון
של עץ והתכן של לבנים עשוין לירקב
נעשין לו תערוכות ואין לו תורת רקב:
נעשו גלגלים זה לזה. נעשה כמי
שנתערבו זה בזה ואין זה לזה ונתערב
גלגלין כלומר המגלגל זה לזה ונתערב
עם זה (א) וכשנתערב עמו כקות
או רצפון אחר דמי ואפילו נקברו
תרוד דקבילתו כר מיבעיא לי
כו' קא מיבעיא לי מי טו' או
דלמא ליש תיקו הס"ד
ואמ"כ מה"ד מיפרש פריש
מיניה ונעשה לו גלגלין
הס"ד:

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

לשאר קרעונית לתרוד: **תנן** התם צמח אהלות (פ"ג מ"ג) כל צמחת
טמא וגם העור ופליגי בה צ"י דם נדה (גדה נה). איכא למ"ד דרבנן
ואיכא למ"ד דאורייתא: **חזון** מן השינים והשער והצפורן. שטורין
אף מדרבנן: ובשעת חיבורן למת כולן טמאין. שהנוגע או מאהיל עליהם
אוהו נוגע או מאהיל על המת דהו יד לטומאת המת: **בעי** חזקיה
שערו העומד ליגזו מהו. מי הוי ב' [כשאר] חיבורין למת וטמא או
כגזו"ד דמי ולא מטמא צמת אף כמחוצר למת או דלמא מטמא צמדו
מחוצר בו ויש מפרשי' דלענין גלגלין קא מיבעיא ליה כגזו"ד דמי ונעשה

(א) נדה כו: מוספתא
להלכות פ"ב (ב) ופי' חזון
נדה כו: ד"ה למעשה
(ג) ג"ל פ"ג (ד) נדה כו.
אהלות סמג מ"ג,
(ה) [נסקדו טו.], (ו) ב"ק
מז. חזון נה. תמורה לא.
(ז) ג"ל דרדלי, (ח) [ועברך גלגל
ט' ובערך גלגלין].

נוסחת הריב"ן

[א] רקב כולו: [ב] שקבין;
[ג] דקבין: [ד] אכל כו' יו'
גלגלין לימא כביי: [ה] הן ז'
להכא לגבי מת מת אהכ'
למיר: [ו] דרקב דהא כו'
תרוד דקבילתו כר מיבעיא לי
כו' קא מיבעיא לי מי טו' או
דלמא ליש תיקו הס"ד
ואמ"כ מה"ד מיפרש פריש
מיניה ונעשה לו גלגלין
הס"ד:

הגהות הבה"ח

(א) גמ' ממי רבי נתן
ברבי אושעיא רקב דהא:
(ב) שם דלמא דרך עקב
קאמי היכי דמי אי
דארקבי: (א) רש"י ד"ה
נעשו וכו' עם זה וכמו
שנתערב עמו כקות:

גליון הש"ס

גמ' בעי חזקיה שערו
העומד ליגזו. עיי' גיטין
דף לט ע"א:

הגהות מהר"ב

[א] תוס' ד"ה חזון וכו' או
מאהיל עליהם הוא נוגע.
חיותו הוא נוגע ממקום
ויצ"י הו' כנוגע: [ב] ד"ה
צבי וכו' מי הו' כשאר
חיות ממקום ויצי'
בשעת חיבורן וכו' כג"ל:

הגהות התוספות

1. צ"ל כלומר שמלא תרודו
רקב ממנו. 2. צ"ל מן.
3. צ"ל שלל נשמייירי מהם
יומר. 4. צ"ל שיעורו
מתרוד. 5. צ"ל פי' וגם.
6. צ"ל מי הו' בשעת חיבורן
למת כגזו' כו'. 7. צ"ל א'
כגזו'. 8. צ"ל שמעמו.
9. גירסת הראש"ש וז"ל מיהר
לקרוב הרקבי גם האבר
שאלו. 10. צ"ל וצבי.

פי' הרא"ש

איזהו מת שיש לו רקב.
שמלא תרודו מעפר (רקבו)
ביתו] [רקב גופו] טמא
באהל נקבר בארון של
שיש שלא נתערב רקבו
אחר בעפר. אבל אם קבר
בכסותו או בארון של עץ
או על גבי רצפה של עץ
(אבנים) [לבנים] אין לו
דין רקב: אין רבא אלא
הבא מן הבשר מן הגידין
ומן העצמות מכוסל צריך
שיהיה ברקב: הא מן
העצם טמא אפי"ה דליכא
בשר. ולא מצי לשנויי
דה"ק מן הבשר לבדו טהור
עד שיהיה עמו עצמות
וגידין דא"כ הוה"ל מן
הבשר ומן העצם טהור
והוה דייקא עד דאיכא
גידים בהדייהו: אי אפטר
לבשר ועצמות בלא גידים.
ועולא שהוכיז גידים איצטרך לאפוקי
לגלילין ופי' עובר ממקום
מבט שנקבר לבדו. והרקבו
ועמרו על מלא תרודו. שאכלו
על ולא נשאר בכל א' כי
אם חצי תרודו.
וצ"י למה נקט שעמרו על
מלא תרודו רקב ולא נשאר
מהם יותר. תנן התם פ"ד
דהלכות כל שבמת

אכל קודש בשגגה מביא קרבן ושמה חולין בעורה הוא. אי דארקבי כוליה מת ואתי דרך עקב הי"ז אם
נרקב כל הגוף ונרקב גם העקב לא מביעיא ליה דודאי טמא אלא הבא מן הארון דארקבי חד אבר וקאתי דרך
עקב. שנדיין לא נרקב שאר הגוף כ"א העקב ואותו אבר הגמור לעקב ואיכא למימר ליה שאין חיות בעקב [מיהר] לרקוב
והרקבי גם האבר שאצלו ובכ"ה לא נשאר רקב: עובר במעי אשה מי הוי גלגלין. אשה מי הוי גלגלין.